

SLAVA RAŠKAJ

Slava Raškaj rođena je u Ozlju 2. siječnja 1877. godine. Kroz Ozalj, grad na sjeveru Hrvatske u blizini grada Karlovca i granice sa Slovenijom, protječe rijeka Kupa koja će biti čest motiv Slavinih akvarela, kao i ostatak prirode koja ju je okruživala i bila inspiracija za većinu njezina opusa. Slava je vrijeme provodila crtajući upravo prirodu koja ju je okruživala - priroda joj je bila prva inspiracija.

Slavino djetinjstvo

Rođena je u dobrostojećoj plemenitaškoj obitelji u Ozlju. U nemogućnosti komuniciranja s drugom djecom, odmalena je bila vrlo povučena i ozbiljna. U silnoj potrebi da se nekako izrazi, da progovori crtežom ako ne riječju, često bi u kutu sobe samovala zabavljena crtanjem. Ljeta provodi upijajući mirise, boje i pejzaže pitomog ozaljskog kraja, pa je njena crtanka prepuna malih studija cvijeća: maslačka, mrazovca, bršljana, kukurijeka, visibabe, šumarice, rosopasa...Zabavu je pronalazila i u vrtu, gdje je već kao dijete započela svojevrsan razgovor s biljem vođen očima, kako piše pisac njene monografije Matko Peić.

U osmoj godini je šalj u školovanje u Zavod za gluhoonijemu djecu u Beču (1885. – 1893.). Već pri ishođenju mjesta u bečkom Zavodu za gluhoonijeme Vjekoslav Raškaj se susretao s problemima koji su dolazili od negativnog odnosa tadašnje javnosti prema gluhoonijemim osobama. U to vrijeme su gluhoonijeme osobe smatrali duševno zaostalim, a u takvom okruženju gluhoonijemi su bili obilježeni za cijeli život. Teško je i zamisliti kako se osjećalo osmogodišnje dijete otrgnuto iz roditeljskog doma, samo u stranoj zemlji, gluho i nijemo, daleko od roditelja Alojzija i Olge, te brata Jurja i sestre Paule.

U bečkom Zavodu Slava je dobila i solidnu likovnu poduku. Po povratku iz Beča njen slikarski dar prvi je otkrio ozaljski učitelj Ivan Muha-Otoić. Pokušao je pridobiti svog prijatelja Vlahu Bukovca da je primi za naučnicu, ali kako prezaposleni Bukovac na to nije pristao, dolazi do slikara Bele Čikoša Sesije (1864. – 1931.).

Čikoš joj nekoliko godina (vjerojatno 1895. – 1902.) besplatno daje poduke i upućuje je u slikarstvo, a Ivan Muha-Otoić uređuje joj atelje u mrtvačnici bivše bolnice koja je preselila u Vinogradsku, jer se u te prostorije uselio Zavod za odgoj djece oštećena sluha i govora.

O slikarstvu

Prvi Slavini radovi, nastali pod utjecajem Čikoša, bile su slike s motivima mrtve prirode gdje je bitno bilo dočarati teksturu materijala. Njeno glavno izražajno sredstvo postaje i ostaje akvarel. U svojim lirskim akvarelima uspjela je na jedinstven i svjež način oživjeti sve ono što je sačinjavalo njen svijet: njen vrt, Kupa, vrbik uz obale, lopoči, cvijeće, drveće, šumarci... Sami nazivi djela – Vrbine mace i ljeskove rese, Kruške, Suncokreti, Potočnice, Čamac u šašu, Labud, Ptica na grani, Ljiljani, Šaš i mušice, Stilizirane latice, Kupa kod Ozlja, Poljsko cvijeće na rubu odrona, Ljetno predveče na Zaluki, Seoska kuća kraj mlake, Pogled s Kupe prema Svetoj Geri... – govore o njenoj tankočutnoj, romantičnoj duši i bude u promatraču zatomljena sjećanja i osmijeh...

Ciklus pod nazivom "*Lopoči*" najpoznatiji Slavini radovi pod dojmom slikovitog jezera u zagrebačkom botaničkom vrtu.

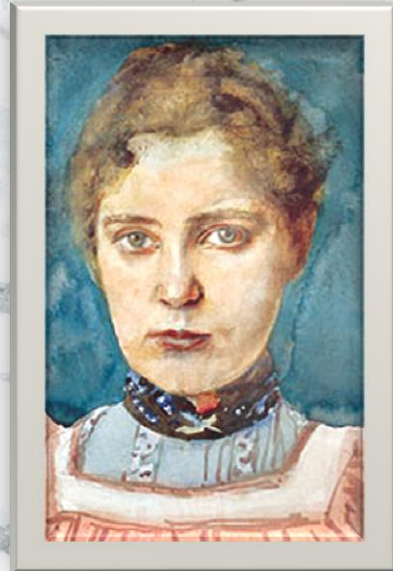
Njeni akvareli predstavljaju najviši domet hrvatskog akvarelnog slikarstva krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Godine 1898. Slava je naslikala i svoj poznati "*Autoportret*".

Osim u akvarelu, Slava neke radove izrađuje u tehnici pastela. Ovaj puta se ne radi o pejzažima već prikazima ljudskih likova.

Tragičan kraj

18. lipnja 1902. godine Vjekoslav Raškaj dovodi Slavu u Kraljevski zemaljski zavod za umobolne u Stenjevcu. Umrla je s 29 godina 29. ožujka 1906. u bolnici u Vrapču od tuberkuloze i pokopana na groblju župne crkve u Stenjevcu. Posmrtni ostaci nesretne gluhonijeme slikarice preneseni su na groblje kraj crkve Sv. Vida u Ozlju devedesetih godina dvadesetog stoljeća.

Dječji vrtić Zvončić Ozalj

Putovima
Slave Raškaj
LIKOVNI NATJEČAJ